



Beslispunten en planning Bosplan

Onderwerp

Vrijgave 'concept Bosplan 2020-2030: onderweg naar 100 jaar Amsterdams Bos' voor inspraak.

Gevraagde beslispunten

1. In te stemmen met het concept Bosplan 2020-2030, en daarmee met verdere uitwerking van onderstaande onderdelen:
 - a. De aangepaste gebiedszonering voor natuur en recreatie. Deze indeling vormt de belangrijkste toetsing voor alle toekomstige ontwikkelingen. De natuurzone wordt uitgebreid en de activiteitenzone wordt verkleind.
 - b. Voorstel voor onderzoek naar haalbaarheid gezamenlijke besturing en financiering. In het eerste kwartaal van 2021 zullen de wethouders Amsterdamse Bos van de gemeenten Amstelveen en Amsterdam een voorstel voorleggen aan haar Colleges over de besturing en financiering van het Bos.
 - c. Voorstel het achterstallig onderhoud van het Bos, de komende jaren, verder weg te werken. Het betreft vooral achterstallig onderhoud aan wegen, paden, groen en bruggen. Op basis van NEN inspecties en SSK ramingen worden voorstellen ingediend met jaarlijks incidentele aanvragen onder andere binnen het programma stadsbehoud.
 - d. Onderzoeken hoe het structurele onderhoudsbudget van het Bos gefaseerd kan worden verhoogd. Op dit moment is er een structureel te kort van € 2,7 miljoen op het onderhoudsbudget. Daarbij worden onder andere de volgende mogelijkheden onderzocht: uitbreiden vergoeding parkeren waarbij inkomsten ten goede komen aan beheer en onderhoud van het Bos, het inzetten van een structurele bijdrage van gemeente Amstelveen, en het verhogen van eigen inkomsten. Ook wordt gekeken naar besparingen in het onderhoud (bijvoorbeeld minder parallelle paden) en het betrekken van ondernemers/het bedrijfsleven bij het Bos.
 - e. in 2021 zullen de wethouders Amsterdamse Bos van de gemeenten Amstelveen en Amsterdam een voorstel voorleggen aan haar Colleges over de nieuwe hondenzonering Amsterdamse Bos. Het uitgangspunt is dat er minder losloopgebieden en meer aanlijnggebieden voor honden komen.

f. Onderzoek door Amstelveen en Amsterdam, in samenwerking met Vervoerregio Amsterdam en vervoerders, naar mogelijkheden om binnen de huidige financiële en praktische situatie de rol van het OV en langzaam verkeer van, naar en in het Bos te vergroten.

g. Instellen van een gefaseerde uitbreiding van een vergoeding voor betaald parkeren in het Amsterdamse Bos. De wethouder Amsterdamse Bos bereidt, in nadere afstemming met de gemeente Amstelveen en stadsdeel Zuid, hiertoe een voorstel voor.

h. Verhogen biodiversiteit door vergroten van het bosareaal. Door het verwijderen van paden wordt in periode 2021-2023 het bosareaal vergroot met 7,5 hectare. Hiervoor worden in de Amsterdamse begrotingsronde en voorjaarsnota op basis van SSK ramingen aanvragen gedaan.

i. Versterken van de ecologische verbindingen in het Bos. De wethouder Amsterdamse Bos bereidt in 2021, in nadere afstemming met de gemeente Amstelveen, Rijnland en provincie Noord Holland een voorstel voor.

j. Verkennen van mogelijkheden voor en effecten van het baggeren van de Amstelveense Poel. De wethouder Water van de gemeente Amstelveen, in nauwe samenwerking met Amsterdam en Hoogheemraadschap Rijnland, bereidt in 2020-2021 een voorstel voor.

k. Starten met de planvorming voor het verbeteren van de entrees Bosrandweg/ Kleine Poel, Noordelijke Poeloever/Bloesempark en Hoofdentree. De wethouder Amsterdamse Bos bereidt in de periode 2021-2023, in nadere afstemming met de gemeente Amstelveen en stadsdeel Zuid, hiertoe voorstellen voor. De voorbereiding start als de aanvraag vanuit het Stedelijk Mobiliteits Fonds van de gemeente Amsterdam wordt gehonoreerd.

l. Starten met de planvorming voor de ontwikkeling van kleinschalige locaties in het Bos. De wethouder Amsterdamse Bos bereidt in periode 2021-2024, in nadere afstemming met de gemeente Amstelveen en stadsdeel Zuid hiertoe voorstellen voor. De voorbereiding start als de aanvraag vanuit het Stedelijk Mobiliteits Fonds van de gemeente Amsterdam (2020) wordt gehonoreerd.

m. Starten met de planvorming voor een extra kwaliteitsimpuls van de omgeving van het Bostheater (cultuureiland fase 2). De wethouder Amsterdamse Bos bereidt in 2021-2023, in nadere afstemming met de gemeente Amstelveen hiertoe een voorstel voor. De voorbereiding start als de aanvraag vanuit het Stedelijk Mobiliteits Fonds van de gemeente Amsterdam (2020) wordt gehonoreerd.

Onderbouwing besluit

Ons doel is om de natuur nog meer te beschermen en verbeteren, terwijl er ruimte blijft voor vrijetijdsbesteding en ontwikkelingen.

Dit doel is leidend voor onze ambities. De ambities zijn onderverdeeld in vier thema's:

Beschermen: natuur- en cultuurwaarden behouden, beschermen en verbeteren.

Bereikbaar: het Bos zo goed mogelijk bereikbaar maken voor fietsers en per Openbaar Vervoer.

Benutten: ruimte bieden aan natuurontwikkeling en maatschappelijke en recreatieve ontwikkelingen die aansluiten bij de behoeften van bezoekers en passen bij onze ambitie om natuurwaarden te beschermen. Hier verstaan we ook onder het beter benutten van bestaande faciliteiten van het Bos.

Bekend: het Bos neerzetten als 'Stadsbos van de Toekomst'. Dit betekent ook het beter bekend maken van de veelzijdigheid en natuureducatieve functies.

Beschermen

Ad1a Een aangepaste gebiedszonering.

We moeten de natuurkwaliteit, het historisch ontwerp en de maatschappelijke waarde van het Bos garanderen. Het Bos is in drie zones ingedeeld: een activiteiten-, een rust- en een natuurzone. Deze indeling vormt de belangrijkste toetsing voor alle toekomstige ontwikkelingen. De natuur- en rustzone worden uitgebreid met onder meer (nieuwe) begrazingsgebieden en de (nieuwe) ecologische zones. De activiteitenzone is met circa 20% verkleind. Samen met de overige toetsinstrumenten, zoals het bestemmingsplan, is de zonering het kader van waaruit we kunnen reageren en anticiperen op nieuwe ontwikkelingen, met in het achterhoofd de groene en maatschappelijke functie van het Bos. In natuur- en rustzone vinden geen evenementen plaats en is geen ruimte voor recreatieve voorzieningen. De natuurzone blijft een verbodsgebied voor honden.

Ad1b Streven naar nieuwe besturing en financiering

We streven naar een andere besturing van het Bos waarbij de gemeente Amstelveen ook mee besluit. Het Bos is eigendom van de gemeente Amsterdam, maar ligt grotendeels op het grondgebied van Amstelveen. Het wordt door veel Amstelveners met plezier gebruikt en het is voor het bestuur en de inwoners van Amstelveen soms moeilijk uit te leggen dat ze niet over het Bos gaat. Amsterdam wenst dat Amstelveen structureel meedenkt en meebetaalt aan beheer, onderhoud en ontwikkeling.

Amsterdam en Amstelveen willen op korte termijn opties in beeld hebben over een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het Bos. Hiervoor worden samen mogelijke formele constructies van zeggenschap en financiering verkend.

Ad1c Wegwerken achterstallig onderhoud

Een belangrijke opgave is het wegwerken van achterstallig onderhoud aan voorzieningen, groen, paden en bruggen. Op basis van NEN inspectiegegevens en SSK ramingen wordt jaarlijks een incidentele aanvraag ingediend binnen het programma stadsbehoud. Doel is het achterstallig onderhoud binnen 5 jaar weg te werken.

Er is een inhaalslag nodig om achterstallig onderhoud in het Bos in te lopen. Op dit moment wordt daar hard aan gewerkt. In 2020 wordt € 4,1 miljoen geïnvesteerd in openluchttheater, wegen en paden en bruggen. In elke begrotingsronde en voorjaarsnota worden hiervoor aanvragen gedaan. Daarvoor wordt gekeken naar de mogelijkheden binnen het programma Stadsbehoud, het Stedelijk Mobiliteitsfonds en middelen uit andere programma's en sectoren die een relatie hebben met de groene stad.

Ad1d Duurzaam instandhouden met meerjaren onderhoudsprogramma's en voldoende budget

Met de uitvoering van nieuwe meerjaren onderhoudsprogramma's voor onder meer verhardingen, bruggen, water en groen wordt het Bos duurzaam in stand gehouden. Het Bos is in alle assets van de gemeente Amsterdam opgenomen. Er ligt wel een opgave om de duurzame instandhouding van het Bos te financieren. Jaarlijks is er een tekort van €2,7 miljoen met name voor duurzame vervangingsinvesteringen. Extra inkomsten zijn onder meer te verwachten uit tariefsverhoging voor verhuur vastgoed en evenementen en een vergoeding voor parkeren. Er wordt onderzocht hoe Amstelveen en Amsterdam gedeelde verantwoordelijkheid nemen voor het Bos. Hiervoor worden op korte termijn formele constructies van zeggenschap en financiering verkend. Een besparing zit in het verminderen van paden en lagere kosten voor zorgplicht.

Ad1e Nieuwe hondenzonering

Op dit moment is 90% van het Bos losloopgebied voor honden. We zien dat het Bos steeds meer tegen de grenzen van het huidige honden-beleid aan zit. Loslopende honden hebben een grote impact op de natuur. Velen jagen in bospercelen. Door toenemende drukte nemen de conflicten tussen hondenbezitters en andere recreatieve gebruikers toe. Het aantal (bijt)incidenten is ook toegenomen.

We maken een nieuwe hondenzonering. Uitgangspunt is dat er een groter gebied met aansluitplicht voor honden komt. Er komt één aaneengesloten deel van het Bos waar honden los mogen lopen. In de losloopgebieden bekijken we de mogelijkheden om honden uit de bosvakken te weren om de natuurwaarden te beschermen. Ter compensatie maken we op bepaalde plekken in het Bos natuurlijke hondenspeelplaatsen.

Bereikbaar

Ad1f Rol van openbaar vervoer vergroten

Nu komt slechts 3% van de bezoekers met het openbaar vervoer naar het Bos. Maar liefst 61% van de bezoekers komt met de auto. Een simpele oplossing als het geven van de naam 'Amsterdamse Bos' aan een bushalte levert al een bijdrage op. Er is meer mogelijk, bijvoorbeeld door het aanbieden van deelfietsen bij bushaltes of met PR de bus een aantrekkelijker vervoermiddel maken.

Ad1g Vergoeding voor parkeren

De parkeervoorzieningen in het Bos zijn bestemd voor recreanten en sporters. In 2018 is een vergoeding voor parkeren ingevoerd in het entreegebied van het Amsterdamse Bos. De eerste resultaten zijn goed. Het aantal auto's van langparkeerders van de Zuidas en de buurt is flink gedaald, waardoor er op de meeste dagen weer plek is voor de Bosbezoeker. Wel is er, zoals verwacht, een zogenaamd 'waterbedeffect' naar bijvoorbeeld de Nieuwe Kalfjeslaan. Om dit te verminderen en fietsen, ov en wandelen verder te promoten, onderzoeken we hoe we op meerdere plekken in het Bos een vergoeding voor parkeren in te voeren. De opbrengsten gaan naar beheer en onderhoud van het Bos (Twiske model: privaatrechtelijke vergoeding voor parkeren achter slagbomen).

Benutten

Ad1h Verhogen biodiversiteit, realisatie meer bosareaal

Het bosareaal in de natuur- en rustzone wordt vergroot door 7,5 hectare aan paden te verwijderen. Hierdoor ontstaat meer aaneengesloten natuur en rustige boskernen en wordt de biodiversiteit verhoogd. De te verwijderen paden zijn vooral overbodige en parallelle paden, die weinig worden gebruikt. Ook leveren minder paden een besparing voor beheer en onderhoud op.

Ad1i Versterken ecologische verbindingen

De natuur staat onder druk door een steeds intensiever gebruik van de beschikbare ruimte in en om het Bos. Door de natuurgebieden in en rond het Bos met elkaar te verbinden ontstaat natuur die tegen een stootje kan. Bestaande verbindingzones worden versterkt door aanleg van natuurvriendelijke oevers, rietmoeras en poelen, langs de Ringvaart, in het Schinkelbos en bij de Bosbaansluis.

Ad1j Verkennen mogelijkheden voor en effecten van baggeren Amstelveense Poel

De Amstelveense Poel is een waardevol natuurgebied. Op de oeverlanden groeien bijzondere veenmos- en rietlandvegetaties. Het is een belangrijk leefgebied voor de ringslang. Een goede waterkwaliteit is een belangrijke randvoorwaarde voor de natuur. De kwaliteit wordt nu verbeterd door defosfatering van het inlaatwater vanuit de Nieuwe Meer, visstand beheer en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Deze oevers beschermen ook de eilanden tegen (verdere) afslag. We verkennen de mogelijkheden voor en effecten van baggeren van (delen van) de Poel voor recreatie en natuurwaarden.

Ad1k. Verbeteren entrees Amsterdamse Bos

Het Bos moet beter verbonden zijn met de stad. Veel toegangen zoals die bij Bosrandweg/ Zuid, Noordelijke Poeloever/ Bloesempark en de hoofdentree hebben een hoog kruip-door-sluip-door-gehalte, missen de uitstraling van een Entree en de routing is soms onduidelijk. De hoofdentree is

bijvoorbeeld niet optimaal door de veelheid van functies die ook een eigen dynamiek en groei kennen, waardoor de entree meer een overgangsgebied is dan een markante en uitnodigende ingang. Daarnaast willen we de herkenbaarheid en de bereikbaarheid van het entreegebied bij de Noordelijke Poeloever versterken. Dit sluit aan bij de voorgestane recreatieve ontwikkeling van de oever.

Ad1l. Ontwikkeling kleinschalige locaties.

Verschillende kleinschalige locaties krijgen een nieuwe functie. Het gaat bijvoorbeeld om een oude gemeentewerf, voormalige dienstwoningen, de voormalige Radartoren en een voormalige scoutinglocatie. Het zijn plekken die in samenspraak met bezoekers meerdere functies kunnen krijgen. Van bootcamp tot stadslandbouw. Van kiosk tot hondentraining-/ hondenspeelplaats. Ook teruggeven aan de natuur is een optie.

Ad1m Ontwikkeling cultuureiland fase 2

Met het Cultuureiland beogen we een plek waar het hele jaar door kunst en cultuur geprogrammeerd wordt. De eerste fase (uitvoering 2021) is een verbetering van het achterstallig onderhoud en een herinrichting van het terrein. Daarnaast onderzoeken we of we het Bostheater een extra kwaliteitsimpuls kunnen geven. We denken aan nieuwe horeca, flexibele openbare verlichting, glasvezel en mogelijkheden om het hele jaar door te programmeren.